

ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE

INFORMAČNÍ LIST č. 5/2005 (říjen 2005)

NOVÝ PŘEDSEDA - NOVÉ PRIORITY

Úřad pro ochranu
hospodářské soutěže
Joštova 8, 601 56 Brno

Odbor tisku a informací ÚOHS
tel.: 542 161 288
fax: 542 210 023
e-mail: posta@compet.cz
<http://www.compet.cz>

PREZIDENT REPUBLIKY UVEDL DO ÚŘADU NOVÉHO PŘEDSEDU

Začátkem října uplynul měsíc ode dne, kdy do funkce předsedy Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže nastoupil nový předseda **Martin Pecina**. **Do brněnského úřadu jej 2. září slavnostně uvedl prezident republiky Václav Klaus**. „Úřad pro ochranu hospodářské soutěže se již etabloval na naší politické a ekonomické scéně a je dobře, aby se na straně jedné nebál něco dělat a na straně druhé, aby se nesnažil být demiurgem, který přesně ví, jak má vypadat struktura našeho trhu a bude chtít diktovat či namalovat naše tržní vztahy,“ uvedl prezident a popřál novému předsedovi v tomto obtížném úkolu mnoho úspěchů.

Ing. Martin Pecina, MBA

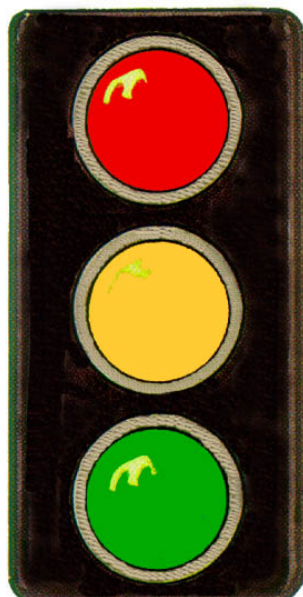
Narozen 9. července 1968 v Českém Těšíně. Vystudoval Strojní fakultu Vysoké školy báňské v Ostravě, vzdělání si doplnil na Masarykově ústavu vyšších studií Sheffield Business School. **Praxe:** programátor, obchodní ředitel společnosti Proxima, v letech 1999 až 2003 generální ředitel Hutního projektu Frýdek Místek. Od roku 2003 byl náměstkem ministra průmyslu a obchodu. Je ženatý a má dvě děti.

PREVENCE NAMÍSTO REPRESÉ

Již při svém nástupu do funkce vyslovil Martin Pecina některé základní priority pro své šestileté funkční období a zdůraznil, že ÚOHS bude pod jeho vedením klást důraz především na prevenci namísto represe. „Budeme se snažit spíše nabádat účastníky trhu, aby odstraňovali nedostatky tak, jak nám to zákon umožňuje, než je trestat. Pokuty jsou sice důležitou součástí práce, ale musíme skutečně vidět, že se jednalo o zlovolné a úmyslné jednání soutěžitelů,“ řekl Pecina.

V prvním měsíci svého funkčního období absolvoval předseda Pecina řadu pracovních setkání, kde zmiňovaný trend činnosti Úřadu zdůrazňoval. **Jednalo se zejména o jednání s distributory pohonných hmot či zástupci plynárenského giganta RWE Transgas (bližší viz další strany infolistu).**

„Kdo nechápe jak může správní úřad působit preventivně, pro toho mám malý příklad. Úřad může být jako policista schovaný za stromem těsně před značkou „konec obce“ a měřit rychlost. Úspěšnost bude vysoká a pokuty drastické. Ale životy chodců, které v tomto úseku rychle jedoucí řidiči ohrozí policista neochrání. Takto působil úřad dosud. Tajné sledování, shromažďování důkazů, poté správní řízení a obrovské pokuty. Postižené firmy si příště dají pozor, ale peníze, které mezitím zákazníci vynaložili zbytečně, jim nikdo nevrátí. Pod mým vedením se Úřad bude chovat jinak. Jako policista stojící viditelně před přechodem pro chodce u školy. Už z dálky je vidět. Každý řidič sníží rychlost, děti budou v bezpečí. A jestli někdo přesto poruší pravidla a projede kolem stovkou? Pak takového řidiče čeká o to tvrdší trest. Pochopitelně a předvídatelně. To je cesta jak ochránit ty, kteří naši ochranu potřebují,“ uvedl v jednom, ze svých článků k poslání Úřadu předseda Martin Pecina.

ÚOHS bude upřednostňovat prevenci. Ale ten, kdo porušuje rychlost a jezdí k tomu ještě na červenou, musí počítat s postihem.

PRIORITY ÚOHS, VÝZNAMNÉ PŘÍPADY, LEGISLATIVA

SÁZÍME NA OTEVŘENOST

Cílem je zejména prevence. ÚOHS varuje významné soutěžitele před možným porušením zákona. V případě, kdy úřad získá indicie na možné porušení zákona zahajuje správní řízení. V tomto řízení pak nejprve umožní soutěžitelům odstranit závadný stav na trhu přijetím závazků. Teprve poté, kdy ani tento postup nepomáhá přichází uložení tvrdé sankce.

- *Hospodářská soutěž*

Zkrácení lhůt: Cílem je významné snížení doby trvání správních řízení. Není totiž výjimkou, že dvoustupňové řízení v oblasti hospodářské soutěže trvá u ÚOHS i dva roky. Příkladem může být správní řízení s distributory pohonných hmot, kde ÚOHS nakonec vydal celkem pět rozhodnutí. Řízení bylo zahájeno v srpnu 2001 a definitivně byl případ uzavřen v květnu 2004. Od té doby casu projednává Krajský soud v Brně. Zvýšit by se měla i kvalita rozhodování příslušným odborem v prvním stupni, aby předseda ÚOHS nemusel jednotlivá řízení vracet příslušnému odboru k došetření.

Stavební spořitelny: V současné době probíhá nové prvostupňové řízení, neboť případ vrátil ještě předseda Bednář k došetření. "Očekávám, že budou napravena procesní pochybení a že bude nové prvostupňové rozhodnutí vydáno v co nejkratším termínu," uvedl k tomuto případu nový předseda Martin Pecina.

Analýzy: Úřad v minulých letech prakticky nepublikoval své analýzy jednotlivých trhů, nezveřejňoval doporučení co by se mělo změnit ve prospěch účinné konkurence. „V této oblasti bych chtěl mnohé změnit,“ konstatoval nový předseda ÚOHS.

Nový zákon: Od října 2005 vstupuje v platnost novela zákona o ochraně hospodářské soutěže. Zrušeny jsou české blokové výjimky, nadále budou platit pouze výjimky komunitární. Nově byla zavedena definice kontroly. Byla změněna kritéria pro posuzování spojení. Soutěž zásadně nenaruší spojení soutěžitelů s méně, než pětadvacetiprocentním podílem na trhu. Nově byly formulovány důsledky porušení zákazu uskutečnění spojení, včetně možných sankcí, které se zvýšily na maximálně 10 procent z čistého obrátu společnosti za poslední kalendářní rok. Zvýšily se i pokuty za procesní delikty z 300 tisíc korun na 1 procento z obrátu. Zavedena byla i možnost zapečetit při šetření určité prostory.

Možnost vymáhání škody způsobené protisoutěžním jednáním: ÚOHS svými rozhodnutími konstatuje, zda byl či nebyl porušen zákon. I když může uložit pokuty a opatření k nápravě není možné nařídít jeho rozhodnutím, aby pokutovaná společnost uhradila svým klientům škody plynoucí z protisoutěžního jednání. Náhradu škody musí právnická i fyzická osoba vymáhat soudní cestou. Vzhledem k tomu, že v tomto směru jsou ze strany postižených vyvíjeny v ČR prakticky nulové aktivity, bude ÚOHS tyto snahy podporovat.

- *Veřejné zakázky*

Prevence: „Na prevenci budem klást hlavní důraz. Zvažujeme zřízení poradenské telefonní linky pro zadavatele. Budeme pořádat semináře, z nichž první se v Brně uskuteční 17. října,“ konstatoval nový předseda ÚOHS.

Nový zákon: Od roku 2006 by měl vstoupit v platnost nový zákon. Jeho znění v současné době projednává poslanecká sněmovna. Přijetí nového zákona je nutné, neboť v dubnu 2004 byly vydány nové zadávací směrnice Evropských společenství, které nahradily směrnice předchozí. Počet zásahů do stávajícího zákona by byl značný, proto byl připraven zcela nový zákon. Cílem je snížení korupčního prostředí, zjednodušení zadávacího řízení, zpřesnění textu zákona, posílení transparentnosti zadávacího řízení. „Věřím, že nový zákon přinese do této legislativní oblasti větší stabilitu a právní jistotu jak uchazečům o veřejné zakázky, tak jednotlivým zadavatelům. Také doufám, že zákon bude přijat v takovém znění, které nebude nutné stále novelizovat,“ uvedl předseda Martin Pecina.

Zkrácení lhůt pro vydání rozhodnutí: Cílem je vydávat rozhodnutí v co nekratších lhůtách a omezit vydávání předběžných opatření a neprotahovat tak zadávací řízení.

Vyjasnění situace kolem tendrů společnosti Lesy ČR: Předseda Úřadu dal pokyn, aby byl vypracován nezávislý posudek o tom, zda Lesy ČR jsou nebo nejsou veřejným zadavatelem, neboť z evropské legislativy a potažmo našeho zákona o veřejných zakázkách to není zcela jasné. V případě, že se prokáže, že Lesy ČR nejsou veřejným zadavatelem, bude Úřad pokračovat pouze v šetření, zda jednáním této firmy nedochází ke zneužití dominantního postavení. V případě, že budou závěry opačné, bude Úřad pokračovat v šetření i z hlediska zadávání zakázek, protože společnost Lesy ČR při tendrech na lesnické práce nepostupovala podle zákona č. 40/2004 Sb.

Případy bid - rigging: ÚOHS se zaměří na případy kartelových dohod při zadávání veřejných zakázek. Ve své více jak desetileté historii žádné porušení zákona tohoto typu dosud neodhalil. Jde přitom o velice závažné protisoutěžní postupy, kdy spolu uchazeči o zakázku nevedou konkurenční boj a naopak se například domluví, která z firem podá nejvýhodnější nabídku a zakázku tak získá. „V souboji“ o další zakázku si pak své pozice po vzájemné domluvě vymění.

- **Veřejná podpora:**

V této oblasti působí Úřad jako poradenský a monitorující orgán. Úřad se především snaží poskytovat stanoviska a doporučení, aby se poskytovatelé veřejných podpor nedostali do rozporu s komunitárním právem. Příkladem z poslední doby je privatizace bytového fondu, který je v rukou měst a obcí.

NEBUDU POLICISTA SCHOVANÝ V KŘOVÍ

Rozhovor Hospodářských novin s předsedou Martinem Pecinou

»Musíme otevřít ten zakletý zámek pro podnikatelskou veřejnost,« dává si za úkol Martin Pecina, nový předseda antimonopolního úřadu. Instituce, která zásadně ovlivňuje chování firem na trhu, podle něj v uplynulých letech s veřejností neuměla komunikovat a podnikatelé často ani netušili, jakými pravidly se řídit.

** HN: Benzínky i distributora plynu RWE zatím dopředu upozorňujete, jak musí ctít pravidla hospodářské soutěže, aby u vás nenarazili. Dosud ale úřad postupoval spíš tak, že překvapivě oznamoval třeba stamiliónové pokuty. Předznamenává váš postup zásadní změnu v práci úřadu?*

Ano, chci působit spíše preventivně. To znamená v okamžiku, kdy se dozvím, že dochází k nějaké deformaci na trhu, tak chci s těmi společnostmi jednat. Chci co nejrychleji shromáždit informace a firmy upozornit, co se stane, jestli trh budou deformovat.

** HN: Váš předchůdce Josef Bednář dosáhl rekordů ve výši přidělovaných pokut. Takové rekordy tedy nebudou vaší prioritou?*

Bylo by dobré zhodnotit, kolik těch pokut bylo skutečně vybráno a kolik jenom uloženo. Přesnou statistiku nemám, ale například pokuta stavebním spořitelnám byla uložena v prvním stupni a ve druhém stupni zrušena tímto samým úřadem.

** HN: Před nástupem na antimonopolní úřad jste tvrdil, že jej chcete mnohem víc otevřít veřejnosti. Jak hodláte dosáhnout toho, aby alespoň podnikatelé dobře rozuměli principům, na nichž soutěžní právo spočívá?*

Problém je, že rozhodnutí úřadu jsou těžko předvídatelná. My ale chceme, aby předvídatelná byla. Dám příklad: úřad dříve působil jako policajt před značkou konec obce schovaný za křovím. Měří rychlost, a protože to je rovný úsek a každý šofér to tam rozjíždí, rozdává spoustu pokut. Ale jestliže u té značky půjdou zrovna nějakí chodci, když on je za křovím, tak jim život neochrání tím, že dá šoférům pokutu. Já bych se chtěl chovat jako policajt, který stojí někde u přechodu a je ho vidět již z dálky. A každý šofér ví, že když pojedou stovkou, tak dostane velkou pokutu.

** HN: Ale odstrašující účinky může mít i velká pokuta?*

Samozřejmě, i této možnosti využijeme. Ale úplně nejdůležitější je vysvětlit pravidla hry. Zatímco povědomí podnikatelů o zadávání veřejných zakázek je na slušné úrovni, povědomí o dodržování pravidel hospodářské soutěže je v zoufalém stavu. Mnozí tuzemští podnikatelé ani nevědí, že takový zákon existuje.

** HN: Prohlašoval jste, že budete hájit zájmy malých firem. Problémy tak nastanou těm velkým?*

Porušování pravidel hospodářské soutěže se nemusí týkat jen velkých firem, ale i maličkých. Jestliže u dominantního postavení nebo u fúzí se bavíme o velkých společnostech, tak u kartelových dohod může jít skutečně o malé firmy třeba v působnosti jednoho města - a ty dohody jsou přesto zakázané.

** HN: Je problém i v příliš složité legislativě? Budete usilovat o změnu zákonů?*

Pokud jde o zadávání veřejných zakázek, teď bude zákon novelizován. Nový návrh je lepší než dosud platný zákon. U legislativy na ochranu hospodářské soutěže si nemyslím, že zákon je špatný. Je poměrně složitý, ale problematika kartelových dohod a zneužívání dominantního

postavení skutečně není jednoduchá. I proto jsem říkal, že bych chtěl vyměřování pokut velmi pečlivě zvažovat.

** HN: Co bude přitěžující okolností?*

Budeme důkladně posuzovat, jestli se firma dopustila prohřešku zcela vědomě jen kvůli zisku. Naopak například malé firmy mohou udělat velmi vážný delikt z hlediska hospodářské soutěže - ale společenská nebezpečnost jejich jednání je mnohem nižší. Zákon nám dává možnost od sankcí ustoupit, jestliže dojde z vlastní vůle k nápravě. Ale to je různé případ od případu.

** HN: Není rozhodování úřadu příliš subjektivní?*

Každé rozhodování takového orgánu - ten náš je na rozhraní mezi klasickým správním úřadem a justicí - je do jisté míry subjektivní.

** HN: Kritizoval jste také protahování šetření u veřejných zakázek a sliboval zlepšení. Jak toho dosáhnete?*

Chceme významně omezit vydávání předběžných opatření a prvostupňově rozhodovat do šedesáti dnů. A pokud úřad nevyhoví stížností na průběh výběrového řízení, není žádný důvod pro to, aby zadavatel nepodepsal smlouvu i přesto, že nebude známo druhostupňové rozhodnutí úřadu. Byť třeba poběží správní řízení na našem úřadu, a byť není to prvostupňové rozhodnutí pravomocné. Prostě ten proces nemusíme zdržovat, pokud nemáme pocit, že došlo skutečně k něčemu závažnému.

** HN: I když nejste příznivcem sankcí, pokuty za porušení zákona v oblasti veřejných zakázek jsou někdy až směšně nízké. Jde třeba o stamilionové zakázky, ale pokuty jsou v řádu několika desítek tisíc korun. Budete se snažit něco změnit?*

Pokud se týká pokut při zadávání veřejných zakázek, tak si musíme uvědomit, že většina veřejných zadavatelů jsou státní instituce. Nebo prostě stát, obce, kraje, města. Podle mého nejlepšího vědomí a svědomí nemá hlavně v případě nějakého prvního porušení zákona velký smysl dávat těmto institucím nějaké horentní pokuty. Když dám obci pokutu milion korun, tak je to přelévání peněz z jedné kapsy do druhé v širším pojetí u státu. Postižen musí být konkrétní člověk, který pochybil. Ne všichni občané toho města nebo obce o tom vůbec věděli a nemohou za to, že nějaký úředník něco zanedbal.

** HN: Jak odoláte politickým tlakům na vaše rozhodování, například od sociálních demokratů? Ti vás prosadili do funkce, ačkoliv ODS i prezidentovi vadilo, že s nimi ČSSD nominaci nekonzultovala, a koaliční lidovci byli přímo proti vám.*

Cítím to tak, že konečné rozhodnutí provedl pan prezident. Pochopitelně jsem byl navržen koaliční vládou, a nejenom sociální demokracií, tuším, že ani Unie svobody nebyla proti. Ale nyní žádné politické tlaky necítím a nemyslím si, že by se něco podobného dělo do budoucna. Nebyl jsem žádným funkcionářem v žádné straně, byl jsem prostým členem.

** HN: Ustojíte tlaky bez ohledu na to, jaká to bude vláda, když bude mít například záměr protežovat určitou firmu z pohledu strategických zájmů státu?*

Ty tlaky byly v mé minulé funkci náměstka ministra průmyslu a budou nepochybně i v této funkci. Ale nedokážu si zrovna představit situaci, kdy by byl zájem vlády v rozporu se zájmy mého úřadu. Prostě pracujeme všichni pro Českou republiku, jak nejlépe umíme.

** HN: Do střetu s antimonopolním úřadem jste se sám dostal právě v předchozí funkci náměstka ministra. Proto se na to ptáme...*

Jednalo se o společnost Vítkovice Steel, o spor, kdy jsem byl jako úředník vyslán státem do firmy Osinek, která Vítkovice ovládala, řídil jsem tuto společnost a připravil privatizaci Vítkovic.

** HN: A tehdy jste jako zástupce státu tvrdě kritizoval postup antimonopolního úřadu. Cítíte se teď v rozporné pozici?*

Myslím, že takové zásadní rozpory, k jakým došlo v kauze Vítkovice, by být neměly. Ale pokud se něco takového vyskytne, tak budu vystupovat ve své současné pozici stejně agresivně, jak jsem vystupoval z pozice náměstka ministra.

** HN: Jaké konkrétní kauzy jsou teď vaší prioritou? Jak to dopadne se stavebními spořitelny, které původně dostaly skoro půlmiliardovou pokutu?*

Ke spořitelnám jsem se, po pravdě řečeno, nedostal a ještě asi chvíli nedostanu, protože to se vrátilo do prvního stupně a bude se to šetřit. Kromě toho, že zavádím do antimonopolního úřadu nový systém, se prozatím věnuji nejvýznamnějším případům, to je benzín nebo plyn, nebo třeba zadávání zakázek státním podnikem Lesy ČR.

Martin Mařík, Tomáš Fránek

Hospodářské noviny, 22.9.2005

Autorské články předsedy ÚOHS Martina Peciny

CHCEME ZABRÁNIT EXCESŮM

Od počátku září jsou řidiči v České republice, tedy většina dospělé populace, vyděšeni. Důvodem je pohled na ukazatele cen pohonných hmot na stojanech čerpacích stanic. Proto jsem chtěl zástupce největších petrolejářských firem informovat o tom, jakým způsobem bude Úřad pro ochranu hospodářské soutěže postupovat, pokud bude mít podezření ze zneužití jejich případné kolektivní dominance. Domnívám se, že kroky úřadu mají být předvídatelné a transparentní, aby ti, kteří se případně dopustí nějakého deliktu, mohli očekávat, co je za to od úřadu čeká.

V neposlední řadě mne zajímaly také důvody, proč došlo v tak krátké době k tak dramatickému zvýšení cen pohonných hmot. Chci, abychom takovým excesům na trhu zabránili, abychom je podchytili v samém začátku. Zájem všech občanů je, aby trh fungoval a ceny byly přiměřené, a ne aby firmy platily sankce. Proto jsme si zástupce firem zavolali v době, kdy nezahajujeme správní řízení, což ani v nejbližší době neočekáváme. Chceme působit preventivně. Represivní prostředky budeme využívat jen ve skutečně krajním případě.

V tomto okamžiku nemáme informace o tom, že by docházelo ke kartelovým dohodám. Mohli bychom usuzovat na zneužití případného kolektivního dominantního postavení. Jedno je po pátečním setkání jisté. Situaci na trhu pohonných hmot budeme nadále velice pozorně sledovat a budeme dohlížet, aby nedocházelo k porušení zákona o ochraně hospodářské soutěže. Cena pohonných hmot totiž ovlivňuje celý trh, soutěž, celou ekonomiku. A navíc doba dovolených také ještě neskončila.

Právo, 10. 9. 2005

POKUD COUVÁM, TAK JEDINĚ SE SVÝM AUTEM

K mému nedávnému setkání se zástupci pěti největších distributorů pohonných hmot v České republice se v jednom z celostátních deníků objevil titulek »Pecina před pumpaři couvl«. Chtěl bych zdůraznit, že není mým zvykem ustupovat či dokonce chodit pozpátku. To však neznamená, že nejsem přístupný rozumným argumentům.

Autor zmíněného titulku zřejmě přesně nepochopil, že nelze razantně zasáhnout tam, kde neexistují jasné indicie o porušení zákona. Schůzka měla především informativní charakter, což bylo předem avizováno. Jako nový předseda antimonopolního úřadu jsem chtěl zástupce největších petrolejářských firem informovat, jak budeme postupovat, pokud získáme podezření ze zneužití případné kolektivní dominance nebo jiného způsobu porušení zákona o ochraně hospodářské soutěže. Chtěl bych podtrhnout, že kroky ÚOHS mají být podle mého názoru předvídatelné a transparentní. Firmy, které se případně dopustí nějakého závažného deliktu, musí také vědět, co je za to čeká.

Zajímaly mne také důvody, proč došlo v tak krátké době k tak dramatickému zvýšení cen pohonných hmot. Ukládání vysokých sankcí je poslední možností, jak napravit hlavu neposlušným. Chceme především působit preventivně a doufám, že se snížením velkoobchodních cen benzínu půjdou s cenami dolů i jednotliví pumpaři a že se trh s pohonnými hmotami rychle uklidní.

V případě porušení zákona bude Úřad pro ochranu hospodářské soutěže postupovat nekompromisně. Couvat mohu se svým autem, ale určitě ne ve věcech týkajících se případného porušování zákona

Hospodářské noviny, 15. 9. 2005

NA TRHU SE NELZE CHOVAT JAKO NA DOBYTÉM ÚZEMÍ

Na sklonku prvního týdne mého působení v Úřadu na ochranu hospodářské soutěže jsem si pozval šéfy pěti největších společností prodávajících v naší zemi pohonné hmoty. Nešlo o to, abych těmto manažerům „myl hlavy“, vyhrožoval jim, co strašného jim ÚOHS udělá. Nešlo ani o populistické gesto.

Tato schůzka měla zejména preventivní a informativní charakter. Kdo nechápe, jak může správní úřad působit preventivně, pro toho mám příklad. Úřad může být jako policista schovaný za stromem těsně před značkou „konec obce“ a měřit rychlost. Úspěšnost bude vysoká a pokuty drastické. Ale životy chodců, které v tomto úseku rychle jedoucí řidiči ohroží, policista neochrání.

Tak působil úřad dosud. Tajné sledování, shromažďování důkazů, pak správní řízení a vysoké pokuty. Postižené firmy si příště dají pozor, ale peníze, které zákazníci vynaložili zbytečně, jim stejně nikdo nevrátí.

Pod mým vedením se úřad bude chovat trochu jinak. Jako policista stojící před přechodem pro chodce u školy. Už z dálky je vidět. Většina řidičů sníží rychlost, děti budou v bezpečí. A jestli někdo přesto poruší pravidla a projede kolem stovkou? Pak ho čeká o to tvrdší trest. Pochopitelně a předvídatelně.

To je cesta, jak ochránit ty, kteří naši ochranu potřebují. Když jsem si volal šéfy největších distributorů, dobře jsem věděl, že můj rozhovor nebude mít zásadní vliv na ceny pohonných hmot. Přesto jsem považoval za nutné je pozvat a říci, jaké chování bych měl za nepřijatelné.

V tomto týdnu začala hýbat Českem jiná kauza - ceny plynu. Jsou vysoké? Nebo pouze kopírují ceny světové? Tento problém je naprosto odlišný od cen pohonných hmot. U nafty a benzínu působí volný trh s tvrdou konkurencí. Úlohou ÚOHS je pouze kontrolovat, zda někdo neporušuje pravidla a tento trh nedeformuje. Vysoká cena a dokonce ani vysoký zisk ještě nemusí být zákonným důvodem k našemu zásahu.

U plynu je tomu jinak. Česko začalo v souladu s pravidly EU otevírat trh s plynem. Někdo se možná pousměje. Jaký trh, když máme jediného dovozce, který vlastní potrubí z Ruska i Norska. Zodpovědně říkám, že v tom problém není. Principy řešení této překážky volného trhu jsou známy. Účetní a právní oddělení přepravních cest od vlastní obchodní činnosti a následná regulace cen za přepravu jsou účinným lékem.

Problém je ale v tom, že dříve státem ovládaný Transgas uzavřel v 90. letech kontrakty na dodávky plynu na dobu 20 let. Podobně postupovaly i jiné evropské státy. Tyto kontrakty přesně definují množství plynu, který je nutno odebrat. Pokud bychom do našich sítí opravdu účinně vpustili konkurenci, nemohl by dnešní vlastník sítí nasmlouvané množství plynu odebrat a sankce, které by musel zaplatit, by byly obrovské.

Protože smlouvy jsou dědictvím minulé doby a dnešní investor za ně nemůže, jsme povinni na ně brát ohledy. Podle legislativy EU bychom ty pokuty zaplatili my všichni: jako spotřebitelé a občané Česka.

To však neznamená, že se současnou situací nelze nic udělat. Cenu pro občany ještě letos a příští rok bude regulovat Energetický regulační úřad, cenu pro velké společnosti již má stanovovat trh. A právě zde je prostor pro zásah mého úřadu. Vyžádal jsem si spolupráci předsedy ERÚ a v nejbližší době si pozvu zástupce RWE Transgas k vysvětlení. Jasně říkám, že společnost v dominantním postavení se nebude na českém trhu chovat jako na dobytém území.

Jestliže od začátku roku dosud není podepsáno velké množství smluv s oprávněnými zákazníky, ceny plynu pro velkoodběratele jsou vyšší než regulované ceny pro domácnosti, pak není cosi v pořádku. Ale opět upozorňuji, nejsem příznivec represe. Co budu chtít, je okamžitá náprava, tedy závazné návrhy dominantní společnosti, jak situaci řešit. Teprve pokud rozumná dohoda nebude možná, sáhneme k silovým opatřením.

Právo, 20.9.2005

JE PRODEJ BYTŮ V OHROŽENÍ?

Je privatizace bytů v České republice prováděna s takzvanou veřejnou podporou, kterou zakazuje Evropská komise? Takové a podobné otázky se v posledních dnech objevují v titulcích článků z denního tisku. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, který má monitorování poskytování veřejné podpory ve své kompetenci, hledal a hledá cesty, aby bylo nadále možné byty jejich nájemníkům za standardních podmínek prodávat.

Co se nelíbí unii?

V jednáních s Evropskou komisí jsme chtěli dosáhnout toho, aby prodej bytů bytovým družstvům nebyl posuzován jako veřejná podpora. Komise ale vyjádřila názor, že se může o veřejnou podporu jednat. Je proto třeba naplnit unijní pravidla a zároveň umožnit privatizovat bytový fond podle představ jednotlivých měst a obcí.

Existuje například možnost založit účelově družstvo, které posléze prodá byty nájemníkům a zanikne. V takovém případě by o veřejnou podporu nešlo. Naprosto nekonfliktní a ihned použitelný způsob privatizace je prodej jednotlivých bytových jednotek jejich nájemníkům. Ke zvýhodnění podnikatelského subjektu, a tedy k poskytnutí veřejné podpory, zde nedojde ani v případě, kdy se nabyvatelé bytů následně sdruží za účelem údržby domu, například do společenství vlastníků.

Možnosti tu jsou

V mnoha případech bude jistě uskutečněn prodej bytových domů družstvům a právnickým osobám s takzvanou podporou de minimis. Výše podpory je tu představována rozdílem tržní ceny a skutečné prodejní ceny nabývaného domu. Pokud takto stanovená podpora nepřekročí u jednoho subjektu v průběhu tří let částku sto tisíc eur. Jedná se o podporu, kterou je možné poskytnout bez jakéhokoliv schvalování ze strany Evropské komise.

Z uvedených informací je patrné, že situaci bude možné řešit pro občany příznivou a akceptovatelnou formou, i když někdy jistě dojde i k prodeji za cenu tržní. I tehdy však nutně nemusí jít o závratné sumy, protože ve výši tržní ceny může být zohledněn technický stav domů, nutné opravy, „obsazenost“ bytů a jiné skutečnosti. Tímto postupem může být cena výrazně snížena na úroveň přijatelnou pro širší vrstvy zájemců.

Co se týče privatizace, která proběhla v minulosti, je možné říci, že na prodeje domů, o jejichž nabyvatelích a ceně bylo rozhodnuto před vstupem České republiky do EU, se již pravomoci Evropské komise nevztahují.

Rovnost, 24.9.2005